

Piteå Kommun

Sammanställning av dialogmöte Landsbygdsutveckling Alterdalen 2014-03- 25

Om synpunkter eller frågor när det gäller sammanställningen, kontakta helena.lindehag@pitea.se

Inledning:

I Piteå kommun pågår flertal projekt kring översiktsplanarbetet. Ett av uppdragen är att ta fram en landsbygdstrategi, skärgårdsstrategi samt en för stadskärnan. Ett annat parallellt uppdrag är att få fram olika områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, s.k. LIS områden. Styrgrupperna för översiktsplanarbetet samt styrgruppen för LIS i Piteå beslutade att dialogmötena med medborgare ska stå som grund till det fortsatta arbetet med de olika projekten.

Den metod som beslutades att använda var uppbyggt kring en del information samt en del workshop. Metoden till workshopen bygger delvis på frågeställningar från metoden *Landsbygd 2,0* framtaget av ”Hela Sverige ska leva”. Denna metod anpassades till Piteåperspektiv samt till den mötestid som beslutades.

Sammanlagt deltog ca 290 personer i dialogmötena.

Arneberg	16 totalt	9 män	7 kvinnor
Lillpite	52 totalt	25 män	27 kvinnor
Långträsk	24 totalt	9 män	15 kvinnor
Hemmingsmark	114 totalt	47 män	67 kvinnor
Alterdalen	84 totalt	42 män	42 kvinnor

Metod för sammanställningen

Sammanställningen som följer är gjort av de skrivna inlägg och lappar som kom in under mötet samt gjordes under själva workshopen. Rubriksättningen är gjort utifrån frågeställningarna på workshopen. De synpunkter som inte med automatik kan sättas under viss rubrik har ansvarig för sammanställningen satt under den rubrik som ansetts lämpligast. En del inlägg är gjorda utifrån andra infallsvinklar än de rubriker som fanns som underlag, dessa synpunkter är satta under rubriken *övrigt*.

Inlägg som kan tolkas mot person har tagits bort.

I följande sammanställning är det varje by som redovisas för sig.

Fortsatt arbete

Synpunkterna från dialogmötena analyseras och kommer att användas i det fortsatta arbetet med landsbygdstrategin samt landsbygdsutveckling i strandnära läge- LIS. Den analysen kommer att offentliggöras senare i vår.

Alterdalen

Nuläge

Syftet är att lyfta tankar och attityder för landsbygden som begrepp. Gruppen ska inte tänka bara på sin egen hemort utan diskutera fritt om vad som är landsbygd

- **Vem bor här?**
  - Alla åldrar
  - Skattebetalare som är medborgare i Piteå kommun
  - Blandad ålder på befolkningen
  - Blandat äldre, barnfamiljer, ungdomar
  - Äldre/pensionärer, barnfamiljer, ensamboende, par utan hemmaboende barn.
  - Infödda och inflyttade, där det ingår både utlandsfödda (inom och utom Europa) samt från andra ställen i landet, södra Sverige och norra Norrbotten ex.
  - Många egenföretagare. Annars är det en blandning av alla möjliga yrkesutövare både hög- och lågutbildade, tjänstemän, hantverkare, lantbrukare osv.
- **Hur ser platsen ut?**
  - Idyllisk
  - Fågelsång och utearbete
  - Våldigt dåliga vägar runt hela Alterdalen
  - Landsväg på södra och norra sidan.
  - Ingen service
  - Natur, skog och mycket sly ner mot älven.
  - Bilvägar men inga cykelvägar eller naturstigar
  - Naturnära, det vill säga närhet till skog, vatten, berg. Mycket åkermark och jordbruk. Bebyggelse i byar, längre avstånd mellan husen än i tätbebyggt område. Få "bostadsområden".
- **Vad är bra?**
  - Gemenskapen
  - Skolan, bygdeföreningen, Alters IF, Holma, dagis
  - Bor nära naturen med frihet och lugn
  - Skola och förskola i närheten
  - Badplatsen
  - Byagården
  - Holma
  - Mycket om man tycker om landsbygd och frisk luft. Men också nackdelar med dåliga kommunikationer och service speciellt för äldre
- **Vad är typiskt för landsbygden?**
  - Man kan kissa ute utan att grannarna ser
  - Sammanhållningen
  - Engagerade bybor
  - Gemenskap
  - Trygghet
  - Samarbete

- Utanför kommunal service
- Man får klara sig själv
- Närhet till natur; skog, vattendrag (sjöar, älvar osv). Goda möjligheter att utöva jakt och fiske, svamp- och bärplockning.
- Avsaknad av samhällsservice, bilavstånd till affär, vård, tandvård, bank, (skola...). Vägar som plogas sent, posten kommer på sen eftermiddag o.s.v.
- Pendlingsavstånd till arbete.
- Bebyggelse i form av byar.
- Jord- och skogsbruk.
- Starkt föreningsliv; byaföreningar, trädgårdsföreningar, idrottsföreningar o.s.v.
- Dåliga vägar är tyvärr synonymt med landsbygd i Norrbotten och Piteå. Näst intill obefintligt vägunderhåll.
- Ständiga nedläggningshot och avveckling av skolor, mataffärer och annan kommunal service (gemensamt för all landsbygd i Sverige).
- Företagssamma och praktiskt kunniga människor som är vana att klara sig själv, hjälpa varandra och att utföra ideellt arbete.
- Känsla av gemenskap.

- **Vad är din vision av din ort/ bygd i nutid?**

- Att utvecklarna börjar arbeta
- Att orten lever vidare och att den utvecklas
- Bygg fler bostäder så fler kan flytta in i Alterdalen
- Inga fler försämringar
- Bättre kommunikationer
- Lekplatser
- Naturstig
- Cykelvägar
- Rastplatser kring älven
- Levande by
- Finns möjligheter för generationsskifte
- Att vår by ska vara attraktiv för människor i alla åldrar
- Att byskolan får vara kvar och utvecklas. Alternativt en uppstart av en välfungerande och högkvalitativ friskola.
- Att inom närtid få upprustade och körbara byvägar.
- Att föreningarna i byarna utvecklas och får mer kommunalt stöd och uppmuntring i sitt arbete.
- Att det fortsätter att anordnas fler gemensamma och trevliga aktiviteter, typ bygdens dag, afterwork, marknader o.s.v.
- Att inflyttningen ökar, fler barnfamiljer/fortsatt bra barnafödande. Barn gör byarna levande.

Landsbygd om 10 år

Syftet är att få fram förslag på vad man kan göra för att utveckla landsbygden när det gäller: arbetstillfällen, näringslivsutveckling, boende, service och kommunikation

- **Vad är din vision av din ort/ bygd om 10 år?**

- Bygden växer och skolan är kvar
- Skola och förskola finns kvar
- Livliga föreningar i bygden med engagemang från kommunen
- Badplats, minigolfbana är kvar och utvecklad
- Militärfritt område med natursköna områden som används av såväl boende som turister
- Att vi har en fungerande skola och förskola som håller hög kvalitet och kan ta emot alla barn i byarna, oavsett om det är kommunalt eller privat huvudmannaskap.
- Att vi har en landsbygdspolitik värd namnet i kommunen. Att landsbygdsborna känner att kommunledningen lyssnar och satsar på dem. Inte bra att vi landsbygdsbor känner oss negligerade och missgynnade av kommunen.
- Fortsatt starkt föreningsliv. Aktiviteter som anordnas för barn, idrott bl.a.
- Positiva inflyttningstal.
- Då vill jag att förskola och skola från sex år till sexan finns kvar och förhoppningsvis utvecklad med egna slöjdlokaler etc.
- Ett antal små radhuslägenheter fullt uthyrda.
- Försvaret har inte gjort verklighet av sina planer på skjutöar i fyrkanten området.
- Ett blomstrande föreningsliv där vi tar tillvara de krafter som finns i byarna och utnyttjar de förutsättningar vi har.
- Bra ekonomiska förutsättningar då vi ideellt jobbar med våra egna mötesplatser och underhåll av byarnas anläggningar.
- En förbättring av de vägar som kräver detta.
- Att antalet barnfamiljer/personer/i byarna kunnat öka genom fler boende och större omsättning av hus.
- Att Norrfjärden lyckats behålla den grundservice som vi behöver för att underlätta vårt boende.
- En något förbättrad kollektivtrafik som kan omfatta flera områden/byar. Säkrare vägar för våra barn att färdas på för att lättare själva kunna besöka kompisar samt ta sig till skolan.
- Utöka så att fler som kanske vill ansluta sig till det kommunala vatten och avloppssystemet får möjlighet till detta.
- En bra, vettig och jämbördig kommunikation med kommunpolitiker och förståelse för vår situation.

- **Vad kan eller bör man satsa på?**

- Mer alternativa boenden för äldre, typ hyreshus
- Ett elljusspår- ca 3km
- Skidspår
- Gångvägar
- Förutom skola vill vi ha elljusspår
- Bättre bussförbindelser. Minibuss
- Närbutik

- Skolan och dagiset måste bli kvar
  - Bygga gamla Konsum i Holmträsk till boende för ensamkommande barn eftersom vi har en bra skola som kan hjälpa barnen med integrering i samhället.
  - Gatubelysning
  - Hyreshus på landsbygden
  - En del kommunala boenden för dem som vill sälja hus och bo kvar i byn
  - Behålla skolan som är den viktigaste för byns överlevnad
  - Bättre dialog med kommunen om vår ideella kraft så att den görs möjlig, mer pengar.
  - Låt små skolor vara kvar och låt dem samarbeta med lärare och klasser, tex Sjulsmark, Alter och Sikfors gemensamt
  - Skoter och vandringsleder utmed Alterälven
  - Bussar, taxi som går till Älvsbyn eller Piteå
  - Äldre (friska) får färdtjänst så de kan åka till tätort och handla
  - En kiosk/ café, en träffpunkt, ett lastbilshak i Holmträsk
  - Bättre vägar
  - Alternativa boenden för äldre
  - Elljusspår, grillplatser
  - Levande landsbygd innebär skola kvar
  - Fler kommunala lägenheter i byn
  - Bättre vägar
  - Fler bussar
  - För att bo kvar måste det finnas service= skola och förskola i byn
  - Brevlådor vid vägskälet
  - Bättre internet och mobilteknik
  - Många bryggor vid vackra stränder
  - Fler och tätare gatlampor som fungerar och lyser när det är mörkt. De lyser inte när barnen går till och från skolan.
  - Kommunalt senior/ trygghetsboende, alternativt mer kommunala bostäder.
  - Badplatser längs med älven där grillplatser och bryggor ger möjlighet till nyttjande av naturområdet
  - Byaskolor och förskolor. Viktigt för att locka inflyttande barnfamiljer. Avveckling av skolor på landsbygden omöjliggör utveckling av landsbygden.
  - Kommunal satsning/byggnad av flerfamiljshus i byarna för att frigöra villor till barnfamiljer som vill flytta in till byarna och äldre får bo kvar i sin by med sina kontaktnät. Detta skulle ge positiva inflyttningstal.
  - Inventering av tomter för nybyggnationer.
  - Vägarna.
  - Gemensamma möteslokaler.
  - Aktiviteter via föreningarna.
- **Vad behöver du för att trivas?**
    - Lugn och ro och trygghet
    - Inga omvälvande politiska beslut
    - Bra skola för mina barn i byn, inte en centralort flera mil bort.
    - Livliga föreningar som skapar attraktiva aktiviteter i byn. Attraktiv så att byn förnygras
    - Ska finnas äldreboende, skola, dagis, café

- Skola förskola inom en mils radie från hemmet samt lekparker där barnen kan samlas på fritiden (ej på skolområdet)
- En trygg och lugn miljö för barnen; frisk luft, lite trafik och buller, "alla-känner-alla".
- Närhet till förskola och skola för barnen. Att skolan är liten så att barnen blir sedda och trygga.
- Aktiviteter för barnen relativt nära såsom lekplats, någon fritidsaktivitet o.s.v.
- Närhet till släkt och vänner, ett socialt kontaktnät.
- Att bo fritt med stor tomt och nära till naturen.
- Byagemenskap.
- Rimligt pendlingsavstånd till arbete och service.

- **Serviceorter**

- Norrfjärden finns redan och behöver ej utvecklas. Risk är att man glömmet orterna utanför ännu mer än tidigare
- Slopa begreppet serviceort. Inför begreppet serviceområde.
- Serviceort Holmträsk.
- Serviceorter förstärker centralisering. Satsa på serviceområden istället. Med ex. Holmträsk/ Backträskvägen som centrum. Inom området ska service finnas.
- Stor risk att byarna utanför serviceorterna glöms bort/inte satsas på.
- Den skillnad som blir på kort sikt är att skolorna ska centreras dit. Vad tillkommer till serviceorten? I ex. Norrfjärden finns redan mack, mataffär, vårdcentral, tandvård, bankkontor, äldreboende, lägenheter o.s.v. Vilka satsningar är det tänkt att göras på serviceorterna? Hur ska dessa stärkas och hur blir det positivt för byarna utanför? Om det bara innebär att vi tappar skolan och inget annat tillkommer finns det inget positivt för byarnas del.
- Jag tycker inte att kommunen ska satsa speciellt på serviceorter för faran är då att man glömmet bort att det finns orter miltals utanför dessa och de orterna kommer inte att överleva bättre om man enbart satsar på serviceorterna.
- En undran är också som i vårt fall (Alterdalen) där Norrfjärdens som skulle vara serviceorten, vad ska kommunen utveckla där? Där finns i dagsläget förskolor, skolor, affär, bensinmackar, bilverkstad, vårdcentral, kyrka, bussförbindelser etc, så jag förstår inte vad kommunen mer ska bidra med där. Däremot är jag för att kommunen är aktiv så att inte servicen försämras i den aktuella större orten, alltså håller ett öga på vad som händer där och kan agera vid behov men ändå inrikta sig på orterna utanför dessa större orter. Skulle gärna vilja ha en förklaring hur en tillsnyggad parkering med lite planteringar för miljoner i Norrfjärden gagnar byarna utanför eller ens kommunens befolkning i någon nämnvärd mening?

Landsbygdsutveckling kopplat till mark och vattenanvändning samt LIS.

Syfte att få fram förslag på områden som kan utveckla landsbygden

- Promenadvägar utefter hela Alterälven. Bygg broar lite här och där = bra även för turism. Från Pålsträsk ut till havet
- Bygg hyreshus och äldre- seniorboenden mellan Övre storfors och Nybyn
- En förutsättning för vattenanvändning är att det finns någon som brukar marken, dvs bönder. Det är viktigt att utvecklingen inte försvårar eller inskränker möjligheter till brukande av marken
- Vi behöver en bivack vid Pålmarksträsket samt även en badbrygga. Mycket fin badplats men ej någon brygga.
- Om LIS= Möjlighet för bygden att själv få större inflytande över strand och vatten så ska hela älvdalen LIS:as
- Alterälven skulle kunna användas mer för ex kanot/kajakpaddling vartid från Pålsträsket och nedåt. Potentiellt turistmål? Kanske även "bäversafari" (motsvarigheten till sälsafari i skärgården)?
- Upprustning av kvarnen i Nybyn när den ev inte längre är i privat ägo. Detta är av historiskt värde. Kommunen kan bidra till upprustning. Potentiellt turistmål. Byamuseum? Café? Mindre konferensanläggning? Träffpunkt för bybor?
- Røjning av sly kring Alterälven.
- Fler grillplatser på natursköna ställen kring Alterälven/Pålmarksträsket.
- Förslag på undantag för LIS: Badplatsen vid bruket, de ställen längs Alterälven där man brukar fiska kräftor samt badplatsen "Tjirolänningen" i södra (SÖ?) delen av Pålmarksträsket.

Övrigt

- Utökade bussturer till in till Piteå .
- Fixa till byavägarna som är i mycket dåligt skick i Altersbruk (kommunen kanske kan stöta på hos trafikverket eller vem det är som har ansvar för våra vägar?)
- Kommunen anskaffar gamla konsum i Holmträsk och gör ett boendalternativ med lägenheter. Satsa på två kedjehus med lägenheter för äldre som vill bo kvar på bygden men behöver lämna huset, och för unga familjer som vill ut på landet. Satsa på något större lägenheter 3:or och 4:or, någon enstaka 2:a. Rusta samtidigt det sk P-hemmet vid Holma och gör servicelägenheter av de. Detta kluster bör kunna vara utgångspunkt för åtminstone en patrull från hemtjänsten
- Vi behöver bättre mobiltäckning så vi kan ha en växel, bli nådda samt ha guidning på olika språk via mobilguidning
- Vi behöver skyltning till vår gårdsbutik från E4
- Vi behöver att felaktig skyltning tas bort
- Vi behöver få starkare respekt och respons från centrala stan för den turistnäring vi bedriver. Det ska inte bara vara Havsbadet som gäller
- Vi behöver bussförbindelser för att anställda ska kunna åka sommar som vinter

- Vi behöver mer utrymme =mark för att kunna bibehålla vår verksamhet
- Vi behöver ha samma elabonnemang på samägda fastigheter. Då solcells anläggning planeras är behovet på N altervägen (förädlingslokal) , men tekniken finns på Dalbackavägen (odlingsenhet)
- Utan skola- avveckling, ingen utveckling
- Arbeten skapas då älven röjs fram och badplatsen byggs
- Bättre mobiltäckning
- Artilleriöar begränsar och lägger ner bygden
- Bygg ut Alterdalens skola så den rymmer även förskolan. Det skulle gynna alla föräldrar i alterdalen eftersom vi då bara behöver hämta/ lämna våra barn på ett ställe. Som ni nu tänker göra kommer vi att ha barn i Nybyn på förskola och i Norrfjärden/ Sjulsmark på skola fritids och arbetar själva i Piteå/ Luleå/ Boden/ Älvsbyn. Hur tror ni att livspusslet kommer att gå att få ihop? Istället för att utveckla landsbygden riskerar ni att se till att vi flyttar till andra kommuner.
- I vart 5.e hushåll i Alterdalen bor ett barn i skolåldern (f-6an). Skolan behövs.
- Landsbygden behöver skolan för att överleva
- Bra täckning för mobiltelefon måste finnas
- Skolan ska vara kvar
- Samarbeta med Älvsbyns kommun, arbeta över kommungränserna
- Skaffa en controller till kommunen som kan omfördela nämndernas pengar
- Lokala produkter i kommunala matsalar, krav och ekologiskt
- Stöd fyrkantens hembygd i kampen mot militärens skjutöar. Förhandling i domstol i höst
- Dialog med byborna ofta. Vi vill samarbeta och ha stöd i vår egen utveckling.
- Politiker ska inte sitta för länge. Avgå självmant.
- Skolan ska byggas ut i Holmträsk
- Landsbygdsutvecklarna ska visa sig och höra av sig till oss. Regelbundna kontakter med företagarna
- Bättre internet och mobilteckning
- Bygg hyreshus och äldreboenden, seniorboende mellan övrestorfors och Nybyn
- Bussar och taxi som går till Älvsbyn eller Piteå
- Försvarets planer på artilleriöar som medför byggstopp och problem med att driva företag. Detta är ett stort, hårt slag för vår del av landsbygden. Detta är en fråga som behöver ekonomiskt bidrag för att kunna ”ros i hamn”
- Det är svårt att tänka ”utveckling” när vi inte får prata ut om den avveckling som Piteå kommun/ BUN har tagit beslut om.
- Vi vill inte ha fler hyllvärmare dvs utredningar utan löfte om konkreta kvalitetssatsningar. Det produceras för många utredningar där det skrivna budskapet glöms bort, eller som tidigare planer som blivit gamla utan resultat.
- Behålla förskola och skola och bygg ut och utveckla
- Kommunalt boende, vara attraktivt även för Lulebor att flytta hit
- Utvecklad lokaltrafik
- Internera mark till försäljning (tomter)
- Stoppa artilleriöarna i Alterdalen om ni vill utveckla landsbygden
- Samla yngre årskurser tex i Alter och skjutsa från Sjulsmark/ Norrfjärden.
- Om skolan i Holmträsk skulle/ ska få vara kvar hade dessa frågor varit intressanta att engagera sig för. Tyvärr, helt fel timing.

- Behandla ansökan om friskolor välvilligt
- Skolan ska vara kvar. Annars ingen utveckling utan bara tomma hus som står kvar.
- Utvecklingsmöjligheter för landsbygden är:
  - Behålla den lilla service som finns kvar och det enda som finns kvar i Alterdalen är just skolan
  - Boendemöjligheter för de äldre som vill bo kvar på landsbygden för att kunna friställa fastigheter där yngre familjer kan flytta in för att säkra en fortsatt levande landsbygd
  - Fler grillplatser/ bivacker ex vid Pålmarksträsket och Holmträsket
  - Skapande av ex ett café mitt i Holmträsk eftersom det är mycket långtradartrafik genom byn
- Som det står i Piteå Kommuns nuvarande byaplaner så är skolan den absoluta viktigaste servicen som måste finnas ute på landsbygden, särskilt där avstånden är så långa som här i Alterdalen. Om barnen måste åka upp till 2,5 mil till skolan redan vid sex års ålder så kommer många barnfamiljer att dra sig för att flytta ut till dessa områden och genom detta sker en utarmning av landsbygden. Detta är ett faktum som ingen kan blunda för hur mycket man än försöker avdramatisera detta från politikerhåll! Utan skola avstannar utvecklingen vare sig man vill detta eller inte.
- Ett antal boende för äldre som vill sälja husen men bo kvar eller för ungdomar som vill testa ett boende i byn innan man satsar på att köpa hus. Gärna samma typ som finns i Sjulsmark, alltså små radhuslängor. Detta känns ofta bättre för de som bott i hus istället för att sätta sig i en lägenhet. Kommunen skulle kunna ordna med tomter etc, och/eller vara byggherre till dessa eller stå som garanti ifall någon privat byggherre skulle vilja bygga. Åtminstone en sex till åtta sådana hus skulle vara en stor hjälp.
- Vi har hotet från försvaret som vill utöka sin skjutöar till att omfatta stora delar av backträsk och ända ner mot Holmträsk. Om detta blir verklighet så kommer hela detta område att beläggas med byggförbud och bönder kommer inte heller att få bedriva sin verksamhet i detta område, inte heller någon annan näringsverksamhet för den delen. Detta har stor betydelse för utvecklingen i detta område. Kommun bör arbeta mer aktivt för att påverka detta beslut och gärna bidra ekonomiskt till den grupp inom fyrkanten som jobbar med detta. De har anlitat en advokat som kostar pengar. Alla kommuner som är berörda borde samarbeta för att det ger ett bättre utslag.
- Vad vi behöver är mer fasta bidrag för tex. idrottsanläggningar, badplatser mm, dessa har en stor betydelse för ungdomarna i byn men även familjer och personer från hela Piteå kommun. Man skulle tex. kunna träffa ett antal personer från kommunen två ggr/år där man på plats kan presentera de projekt man har på gång för det är lättare då att beskriva vad som ska göras och kommunpersonalen får själva se det på plats för en bättre bedömning. Där ska man kunna söka de extra pengar som behövs.
Jag efterlyser alltså en bättre dialog med beslutande från kommunen och ett större intresse och respekt för vad vi själva gör i våra byar. Vi ska fortsätta göra mycket själva men behöver ekonomiska förutsättningar för att orka fortsätta med detta.
- Vägarna utanför större orter är ofta under all kritik. Om vi tar Södra Altervägen som löper från Tullnäs i Norrfjärden till Holmträsk, ca 1,5 mil där många kör denna väg dagligen. Det är Trafikverket som äger denna väg och underhållet har varit bristfälligt i många år, det enda man gör med jämna mellanrum är små bristfälliga ljusteringar och att sänka hastigheten allt eftersom den blir sämre. Vi som använder denna väg dagligen drabbas av ett enormt slitage på våra bilar och genom detta avsevärt fördyrande omkostnader. Här vore det önskvärt att

kommunen hjälpte till med kommunikationen med Trafikverket, fast vi får bara kalla handen av kommunen i dessa ärenden och jag har gett upp!

- Vi efterlyser en rikare företagsetablering och vad jag förstår så är Norrfjärdensområdet med byarna utanför ett av de mer aktiva företagsområdena inom Piteå kommun sett till befolkning. För att kunna bibehålla detta och eventuellt utveckla det så är en bra service till byarna väldigt viktig och därför bör kommunen vara intresserad av de förslag vilägger fram.

Det som sades på mötet under diskussionerna i plenum

- Varför ska landsbygden åska om pengar till bland annat badplatser när man inte behöver det i stan?
- Stöd till advokatkostnader för prövning av artilleriöar
- Förslag om byamöten 2 gånger per år där politikerna kommer ut till byarna.
- De tre saker som ska finnas för att en by ska fungera är skola, affär och kommunikationer. Finns detta så klarar vi oss.
- Plogning av vägar är ojämnt i kommunen. På landsbygden måste många göra det själva.
- Saknar stöd för små företag i norra delen av kommunen.
- Utveckla skolan på plats. Bygg ut skolan istället
- Läggs skolan ner för att de ensamkommande flyktingbarnen ska ha någonstans att bo? Hur mycket pengar kostar detta efter att migrationsverket slutat med bidrag?

Skrivet på affischer från Alterdalens egna förmöte

- Kultur och information
  - Ett servicehus och kombinerat äldreboende byggs. Servicehuset skall naturligtvis innehålla café, restaurang, pub/ bar och en affär för baslivsmedel. En naturlig samlingspunkt för alla som vill träffas och träffa äldre bybor
  - En utbyggnad av förskolan i Nybyn för inrättande av bibliotek. Biblioteket kan bestå av böcker som skänks av byborna. Här kan också mindre möten ske.
  - Post och tidningar delas ut efter de rutter som finns. Ingen skall behöva ha längre avstånd från gårdshus till anslutande landsväg.
- Infrastruktur och omgivningsstruktur
  - När de stora vägnas omgivning plockas rena från burkar och annat skräp så skall de även plockas rent längs de vägar som går genom Alterdalens byområde
  - På många platser, ofta längs vägar som går genom Alterdalens byområde, är det igenväxt av sly, buskar och små träd. Hela dalgången blir vackrare om sly och andra fula buskage tas bort. Marken ägs visserligen av privatpersoner och bolag. Dessa kanske inte har tid eller bryr sig inte men frågan kan då ställas till dessa om de inte har några invändningar mot att speciella närområden (mot vägar och älvbrinkar) snyggas upp.

- En sammanställning av de platser där det är möjligt att etablera en tomt och bygga en villa.
- De avlopp som inte är anslutna till det kommunala och som enligt miljöplan borde vara detta, bör anslutas till det kommunala så fort som möjligt.
- Vindkraften kan sättas upp på lämplig plats där det inte stör någon, och den del av den producerade elen som är vinst skänks till byborna.
- Kommunikationer
  - Gångvägar (möjliga för färd med skidor, spark, cykel och häst) som förbinder alla byar. Dessa gångvägar skall vara anlagda så människor slipper färdas på Norra- och södra Altervägen, Holmträskvägen med flera hårt trafikerade vägar. På vintern ska vägarna vara upplysta med rörelsedetektorer. Olycksfallsrisker minimeras. Hälsoeffekter typ motion stärks. Föräldrar slipper skjutsa sina barn till skolor, besök och andra aktiviteter.
  - Minibuss eller beställningstaxi, ett antal gånger i veckan eller var tredje timma, eller för beställning vid varje enskilt tillfälle för besök i centrala Piteå, besök på bibliotek, kommunhus, lasarett, evenemang osv samt för att kunna handla på stormarknader och andra affärer i stan. Kostnad- samma som vanlig lokal busstaxa.
  - Skoterleden som administreras av skoterklubbar och som får bidrag från kommun och bygdeförening, förlängs så att alla byar i Alterdalens byaområde får tillgänglighet till denna.
  - Mobiltelefoni och mobilt internet ska fungera i alla byar
- Hur räddar vi skolan långsiktigt?
  - Problemet för alla skolor är sinuskurvan, dvs barnfamiljer fyller under en tidsperiod byarna med många barn, barnen blir sedan utflugna och föräldrarna bor kvar och får barn i byarna.
  - Därefter kommer ny omgång nya barnfamiljer när de gamla blivit för gamla för att bo kvar i sina fastigheter. Dvs, det är en i ett längre omöjlig situation att hela tiden slåss för skolan och förhindra dess nedläggning.
  - Vi i byarna måste få ett reellt inflytande över våra skolor så de inte läggs ner när barnantalet minskar.
- Turism och nyttjande av Alterdalens egna förutsättningar
  - Alterälven ska göras tillgänglig för bad och fiske på flera platser. Nu hindras framkomligheten av sly. På 50-talet fanns mängder av badplatser. En del av dessa kan återskapas (1957 fanns över 100 mjölkleverantörer i Alterdalen och många av dessa gamla badplatser trampades upp och hårdgjordes av betande nötkreatur). Bakvalar med grillmöjligheter ska finnas
  - Inrättande av el-toaletter vid Kvarndammens badplats. Kvarndammens badplats besöks av barnfamiljer från hela fyrkantsområdet. Nu finns bara kemtoaletter, vilket inte är acceptabelt med tanke på mängden besökare. Bygdeföreningen förvaltar badplatsen.
  - Campingplats eller uppställningsplats för husvagnar etableras nära älven på lämpligt område. Altergård kanske är en sådan plats?
  - Lekplats etableras i alla de byar som inte har en sådan.